

Η χρήση της Τεχνολογίας και των Πληροφοριακών Συστημάτων στη διδακτική των Θρησκευτικών

Σεβαστή Καρύπη
sevikkar1@gmail.com

Περίληψη

Στην εργασία παρουσιάζεται ένα Σχέδιο Μαθήματος από το νέο Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΣ) των Θρησκευτικών, της Διδακτικής Ενότητας «Η Μητέρα του Χριστού» της Δ΄ Τάξης Δημοτικού με την αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών και των Πληροφοριακών Συστημάτων. Στόχοι της εργασίας είναι: 1. η παρουσίαση των καινοτόμων στοιχείων στους στόχους-προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τα βασικά θέματα, τις δραστηριότητες και την παραγωγή διδακτικού υλικού των νέων Προγραμμάτων Σπουδών των Θρησκευτικών μέσα από ένα σχέδιο διδασκαλίας και 2. η παρουσίαση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι Νέες Τεχνολογίες και τα Πληροφοριακά Συστήματα στη διδασκαλία των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Ως συμπεράσματα παρουσιάζονται τα πλεονεκτήματα της συγκεκριμένης μεθόδου και προτείνονται παρόμοιοι και εναλλακτικοί τρόποι σχεδιασμού της διδασκαλίας του μαθήματος.

Λέξεις κλειδιά: Νέο ΠΣ Θρησκευτικών, Σχέδιο μαθήματος, Νέες Τεχνολογίες, Πληροφοριακά Συστήματα

Α. Εισαγωγή

Η αλματώδης ανάπτυξη των Νέων Τεχνολογιών και των Πληροφοριακών Συστημάτων κατά τις τελευταίες δεκαετίες έχει προσφέρει πολλές δυνατότητες και έχει ανοίξει καινούριους ορίζοντες σε πολλούς τομείς, συμπεριλαμβανομένου και αυτού της Εκπαίδευσης. Η «δασκαλοκεντρική» μορφή εκπαίδευσης ανήκει στο παρελθόν και η διδακτική και μαθησιακή διαδικασία προσαρμόζεται πλέον στις ανάγκες του διδασκόμενου, όπως αυτές διαμορφώνονται στη σημερινή εποχή. Στην παρούσα μελέτη γίνεται μια πρόταση διδασκαλίας μιας διδακτικής ενότητας με τον τίτλο «Η Μητέρα του Χριστού», του μαθήματος των Θρησκευτικών της Δ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου από το νέο Πρόγραμμα Σπουδών των Θρησκευτικών με την αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών και των Πληροφοριακών Συστημάτων.

Μέρος 1^ο

1. Διδακτική Ενότητα

Σύμφωνα με το ΦΕΚ Αριθμ. 143575/Δ2 που δημοσιεύτηκε από την «Εφημερίδα της Κυβερνήσεως» στις 13 Σεπτεμβρίου 2016 με θέμα «Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο» αλλάζει ο τρόπος διδασκαλίας των Θρησκευτικών. Τα σχολικά εγχειρίδια απομακρύνονται (σε ελάχιστες περιπτώσεις γίνεται χρήση τους) και ορίζονται Θεματικές Ενότητες που στοχεύουν σε «Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα», πραγματεύονται «Βασικά θέματα» που προσεγγίζονται με ενδεικτικές «Δραστηριότητες» και προτείνεται ορισμένο «Εκπαιδευτικό υλικό».

Το συγκεκριμένο σχέδιο διδασκαλίας αφορά τη δεύτερη θεματική ενότητα της Δ΄ τάξης που φέρει τον τίτλο «Η Μητέρα του Χριστού». Το νέο πρόγραμμα σπουδών προτείνει ως συνολικό χρόνο διδασκαλίας της ενότητας τα τρία δίωρα.

Γενικός σκοπός του μαθήματος είναι τα παιδιά να κατανοούν την ιδιαίτερη θέση που έχει η Παναγία στη ζωή των χριστιανών και να εξοικειωθούν με γιορτές, εικόνες, ιερούς τόπους, μνημεία, έθιμα και παραδόσεις που συνδέονται με το Πρόσωπό της.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα για το σχέδιο που ακολουθεί είναι οι μαθητές να κατονομάζουν και να αιτιολογούν προσωνόμια και χαρακτηρισμούς της Παναγίας, να περιγράφουν και να εξηγούν με παραδείγματα τη στενή σχέση των ορθόδοξων χριστιανών με την Παναγία κι επίσης να διαπιστώνουν πόσο ενέπνευσε η Παναγία την τέχνη, τα έθιμα και τον πολιτισμό της πατρίδας μας (ΥΠΠΕΘ, 2016).

2. Αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών στο ΜτΘ

Σύμφωνα με μια έρευνα του Fu (2013) που δημοσιεύτηκε στο International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology, προκύπτει ότι η χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση:

- Δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να αποκτήσουν πρόσβαση στις ψηφιακές πληροφορίες με άμεσο και δημιουργικό τρόπο.
- Δημιουργεί τα κατάλληλα περιβάλλοντα για μάθηση και δημιουργία.
- Υποστηρίζει στις εξ' αποστάσεως διδασκαλίες τη συνεργατική μάθηση.
- Καλλιεργεί υψηλού επιπέδου δεξιότητες στους μαθητές κι οξύνει την κριτική σκέψη.

- Διευκολύνει την πρόσβαση στο γνωστικό αντικείμενο.
- Βασίζεται στη μαθητοκεντρική και αυτοκατευθυνόμενη διδασκαλία, ενώ ο ρόλος του δασκάλου περιορίζεται σημαντικά.

Η ένταξη των Νέων Τεχνολογιών στο μάθημα των Θρησκευτικών (ΜτΘ) αποτελεί πάγιο αίτημα των σημερινών θεολόγων. Με τα νέα Προγράμματα Σπουδών γίνονται σοβαρά βήματα προς μια τέτοια αναβάθμιση του ΜτΘ. Οι σχετικές, εξάλλου, με τα Θρησκευτικά αναρτήσεις στην πλατφόρμα του Ψηφιακού Σχολείου και του Φωτόδενδρου το οποίο περιέχει ψηφιοποιημένο υλικό και δραστηριότητες καθώς και το λογισμικό του ΥΠΠΕΘ αποτελούν ορισμένα ελπιδοφόρα παραδείγματα της τάσης εκσυγχρονισμού του ΜτΘ.

3. Εισαγωγή Πληροφοριακών Συστημάτων στην Εκπαίδευση

Ως πληροφοριακό σύστημα (Π.Σ.) μπορούμε να ορίσουμε ένα σύνολο αλληλοσχετιζόμενων στοιχείων, τα οποία συγκεντρώνουν ή ανακτούν, επεξεργάζονται, αποθηκεύουν και διανέμουν πληροφορίες που βοηθούν στη λήψη αποφάσεων και τον έλεγχο ενός οργανισμού ή μιας επιχείρησης. Τα πληροφοριακά συστήματα, επίσης, παρέχουν στο προσωπικό και στα στελέχη τις απαραίτητες πληροφορίες για την ανάλυση προβλημάτων, την απεικόνιση σύνθετων θεμάτων και τη δημιουργία νέων προϊόντων. Μετατρέπουν τα πρωτογενή δεδομένα σε ωφέλιμες κι απαραίτητες πληροφορίες μέσα από τρεις βασικές δραστηριότητες: είσοδο, επεξεργασία, έξοδο (Laudon & Laudon, 2015).

Οι βασικές λειτουργίες ενός ΠΣ περιγράφονται στα παρακάτω τέσσερα βήματα:

- Εντοπισμός του προβλήματος,
- Συλλογή δεδομένων στα οποία θα στηριχθεί η εξαγωγή πληροφοριών,
- Δημιουργία νέων πληροφοριών με τη χρήση του Η/Υ,
- Διάχυση των αποτελεσμάτων και υλοποίηση της προτεινόμενης λύσης.

Στο συγκεκριμένο σχέδιο μαθήματος θα χρησιμοποιήσουμε ένα Πληροφοριακό Σύστημα χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα Access 2016 της Microsoft Office, όπως περιγράφεται παρακάτω:

Αρχικά, θα ετοιμάσουμε έναν πίνακα στον οποίο θα εισάγουμε τα ατομικά στοιχεία των μαθητών/τριών του τμήματος. Στην πρώτη στήλη θα καταγράψουμε τον Αριθμό Μητρώου (Α.Μ.) του κάθε παιδιού, στη δεύτερη και τρίτη το ονοματεπώνυμο, στην τέταρτη και πέμπτη όνομα πατέρα, μητέρας, γένος μητέρας, στην έκτη διεύθυνση και στην έβδομη τηλέφωνα επικοινωνίας. Με αυτόν τον πρώτο πίνακα που θα δημιουργήσουμε θα έχουμε τη δυνατότητα, στο εξής, να αναζητούμε κάποιον μαθητή /τρια μόνο με τον Α.Μ. και θα έχουμε ευκολότερη πρόσβαση στην καρτέλα του/της. Στην παρακάτω εικόνα, βλέπουμε τη μορφή που ενδέχεται να έχει ο πίνακας αυτός.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ Δ' ΤΑΞΗΣ

Α.Μ	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΗΤΕΡΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ
122	ΚΑΡΥΠΗ	ΣΕΒΑΣΤΗ	ΧΡΗΣΤΟΣ	ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ	ΕΞΟΧΗ	3333333333
323	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	ΧΡΗΣΤΟΣ
235

Στη συνέχεια, δημιουργούμε έναν δεύτερο πίνακα, όπου θα υπάρχουν ψηφιακά όλα τα μαθήματα που διδάσκονται στην τάξη (Γλώσσα, Μαθηματικά, Ιστορία, Θρησκευτικά, Πληροφορική, κ.α.), ώστε ο μαθητής/τρια να έχει πρόσβαση σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα μέσω του Η/Υ, οποιαδήποτε στιγμή επιθυμεί. Θα δημιουργήσουμε λογαριασμούς για όλους τους μαθητές-τριες. Με την εισαγωγή του ονόματος χρήστη και του κωδικού πρόσβασης (γνωστός ο δεύτερος μόνο στον ίδιο τον μαθητή-τρια και τον εκπαιδευτικό-διαχειριστή) θα έχουν πρόσβαση στην πλατφόρμα. (Βλέπε ενδεικτικό πίνακα παρακάτω με ορισμένα μαθήματα της Δ' τάξης).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ Δ' ΤΑΞΗΣ

		
	 Θρησκευτικά	

Στο τρίτο στάδιο, ο μαθητής/τρια επιλέγοντας το εικονίδιο των Θρησκευτικών θα μπορεί να οδηγηθεί στις επιμέρους ενότητες του μαθήματος, όπως καταγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜτΘ

1. Όταν οι άνθρωποι προσεύχονται	2. Η Μητέρα του Χριστού	3. Σπουδαία «παιδιά»	4. Όλοι ίσοι, όλοι διαφορετικοί
5. Ιεροί τόποι και ιερές πορείες	6. Χριστιανοί άγιοι και ιερά πρόσωπα άλλων θρησκειών	7. Ιερά βιβλία	

Επιλέγοντας τη δεύτερη ενότητα, «Η Μητέρα του Χριστού», θα μπει στη διδασκόμενη ενότητα, η οποία θα διδαχθεί σε δύο δίωρα μαθήματα. Επιλέγοντας το εικονίδιο «θεωρία», θα έχει τη δυνατότητα να μελετήσει το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο, είτε από κάποιο κείμενο που παραθέτουμε αυτούσιο, είτε από έναν υπερσύνδεσμο, βίντεο, εικόνα. Το εικονίδιο «δραστηριότητα» μπορεί να είναι ένα παιχνίδι, μια αναζήτηση στο διαδίκτυο, για παράδειγμα στο GoogleEarth, ή η δημιουργία μιας διαδραστικής εικόνας με το λογισμικό thinglink. Τέλος, ως αξιολόγηση μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ένα φύλλο αξιολόγησης στον Η/Υ, ένα quiz, ένα multiple choice, που έχουμε δημιουργήσει με τη βοήθεια του λογισμικού Hotpotatoes.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. 2η ΕΝΟΤΗΤΑ «Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ»

1 ^ο Διδακτικό δίωρο	Θεωρία	Δραστηριότητα	Αξιολόγηση
2 ^ο Διδακτικό δίωρο	Θεωρία	Δραστηριότητα	Αξιολόγηση
3 ^ο Διδακτικό δίωρο	Θεωρία	Δραστηριότητα	Αξιολόγηση

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα αποτελούν έναν ακόμη πίνακα και θα έχουν την εξής μορφή:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

A.M.	Ενότητα	Αριθμητική Αξιολόγηση	Περιγραφική Αξιολόγηση
122	1 ^ο Διδακτικό δίωρο	Άριστα (9)
	2 ^ο Διδακτικό δίωρο

Τα αριθμητικά αποτελέσματα της αξιολόγησης θα περνούν αυτομάτως, μέσα από το σύστημα, στον παραπάνω πίνακα και ο εκπαιδευτικός θα συμπληρώνει μόνο την περιγραφική αξιολόγηση. Στον πίνακα αυτό της αξιολόγησης θα έχει τη δυνατότητα πρόσβασης και ο γονέας/κηδεμόνας του μαθητή-τριας, ώστε να έχει άμεση εικόνα της μαθησιακής πορείας του παιδιού του. Στο τέλος του πίνακα, μπορεί να υπάρχει και ο Μέσος Όρος (Μ.Ο.) της βαθμολογίας του μαθητή/τριας στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο και κάποιες γενικές παρατηρήσεις του εκπαιδευτικού.

Τελικό στάδιο αποτελεί η ανατροφοδότηση του μαθητή-τριας η οποία μπορεί να εμπεριέχεται στην περιγραφική αξιολόγηση, είτε σε άλλον πίνακα. Στον πίνακα αυτόν θα έχει πρόσβαση και ο γονέας/κηδεμόνας.

Το Πληροφοριακό Σύστημα, όπως περιγράφηκε παραπάνω, θα εγκατασταθεί σε server της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής μονάδας. Θα έχουν πρόσβαση σε αυτό ο εκπαιδευτικός - διαχειριστής, οι μαθητές/τριες (μέσω του ονόματος χρήστη και του κωδικού πρόσβασης), ο διευθυντής /τρια και μόνο στην περίπτωση των γονέων/κηδεμόνων θα δοθεί η δυνατότητα να έχουν μερική πρόσβαση εκτός σχολικής μονάδας, μέσω μιας άλλης πλατφόρμας και μιας άλλης βάσης δεδομένων, που μπορεί προστεθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου (και σε αυτή την περίπτωση είναι απαραίτητη η χρήση ονόματος χρήστη και κωδικού πρόσβασης προς διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων των μαθητών/τριών).

Επίσης, το ΠΣ θα έχει μια βάση δεδομένων (Access Ms Office) με πολλούς επιμέρους πίνακες. Η πλατφόρμα αυτή στηρίζεται στη φιλοσοφία του λογισμικού ανοικτού κώδικα, καθώς ο σχεδιασμός της ξεχωρίζει για την ευκολία χρήσης, χωρίς ιδιαίτερες τεχνικές γνώσεις, για την προσαρμογή στις συνεχείς απαιτήσεις και για τη δυνατότητα διαρκούς αναβάθμισης και επέκτασης.

4. Προτεινόμενα λογισμικά στο σχέδιο διδασκαλίας

1. Thinglink, 2. Youblisher, 3. Kindspiration, 4. GoogleEarth 7.1.7.2606, 5. Λογισμικό αξιολόγησης “Hotpotatoes 6.2”

ΜΕΡΟΣ 2^ο

1. Ανάπτυξη σχεδίου διδασκαλίας

Τίτλος σχεδίου διδασκαλίας: «Η Μητέρα του Χριστού»

1^ο Διδακτικό δίωρο: «Η μητέρα μου – η Μητέρα του Χριστού»

1. Θεωρία

Αφόρμηση για τη συγκεκριμένη ενότητα αποτελεί η ερώτηση που τίθεται στα παιδιά «Ποιο είναι το όνομα της μητέρας σας και, αν γνωρίζετε, πότε γιορτάζει;» Η εισαγωγή σε κάθε νέα θεματική ενότητα συνιστάται να γίνεται με αναφορά σε προσωπικά βιώματα και εμπειρίες των παιδιών, οπότε η εισαγωγή του νέου γνωστικού αντικείμενου να άπτεται των ενδιαφερόντων των μαθητών-τριών και να γίνεται με φυσικό και αβίαστο τρόπο.

Μετά τις απαντήσεις των παιδιών, ακολουθεί η ερώτηση «Ποιο είναι το όνομα της Μητέρας του Χριστού και, αν γνωρίζουν, πότε τιμάται από την Εκκλησία». Τα παιδιά συνήθως γνωρίζουν την γιορτή της Κοιμήσεως, οπότε απαντούν στις 15 Αυγούστου.

Επιλέγοντας το εικονίδιο Δραστηριότητα 1^η, εμφανίζονται οι πληροφορίες σχετικά με τις Θεομητορικές γιορτές και η παρουσίαση με τις πληροφορίες για τον Ευαγγελισμό:

ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

- Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου που εορτάζεται στις 25 Μαρτίου
- Η Κοίμηση της Θεοτόκου, εορτάζεται στις 15 Αυγούστου
- Το Γενέσιο της Θεοτόκου, εορτάζεται στις 8 Σεπτεμβρίου
- Τα Εισόδια της Θεοτόκου, εορτάζεται στις 21 Νοεμβρίου

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=QDpmcHa1OWc> Ανακτήθηκε: 11/12/2016)

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διαβάζουν τις θεομητορικές εορτές της Ορθόδοξης Εκκλησίας και παρακολουθούν το βίντεο με τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου. Ακολουθεί συζήτηση για διευκρίνιση των εορτών (ατομική δραστηριότητα, εκτιμώμενη διάρκεια: 30 λεπτά).

2. Δραστηριότητα

Τα παιδιά, χωρισμένα σε ομάδες των τριών ή τεσσάρων μαθητών – τριών, εργάζονται με το λογισμικό thinglink και δημιουργούν μια διαδραστική εικόνα του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Η εξοικείωση τόσο με τη χρήση του H/Y, όσο και των διαφόρων λογισμικών γίνεται με τη συνδρομή της δασκάλως του τμήματος, αλλά και της ειδικότητας που διδάσκει Πληροφορική στο σχολείο. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα απαιτεί από τις ομάδες να αναζητήσουν πληροφορίες στο διαδίκτυο σχετικές με τον Ευαγγελισμό, να τις αξιολογήσουν και να τις προσθέσουν στην εικόνα που επεξεργάζονται. Είναι μια ιδιαίτερα απαιτητική δραστηριότητα. Ωστόσο, δίνει την δυνατότητα στους μαθητές να ασκήσουν την παρατηρητικότητα τους, την κριτική και αφαιρετική σκέψη και να εξασκηθούν στον γραπτό λόγο (ομαδική εργασία, εκτιμώμενη διάρκεια: 45 λεπτά).

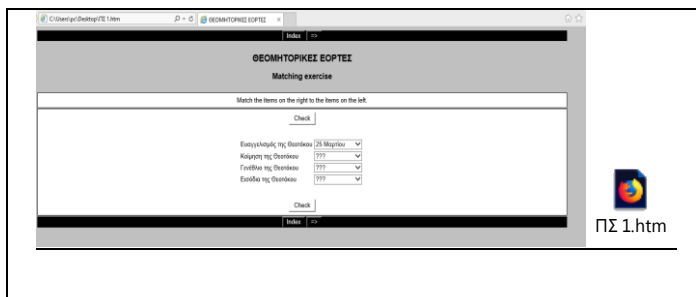

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ

(Πηγή: <http://primaryschool-teacher.blogspot.gr/search?updated-max=2016-10-31T00%3A00%3A00%2B08%3A00&max-results=10>, Ανακτήθηκε: 11/12/2016)

3. Αξιολόγηση

Η 3^η Δραστηριότητα αποτελεί την αξιολόγηση της ενότητας που διδάχθηκαν. Δημιουργήσαμε με το λογισμικό HotPotatoes και την εφαρμογή JMatch ένα τεστ αξιολόγησης, το οποίο εμφανίζει και το ποσοστό επιτυχίας των μαθητών. Για παράδειγμα, στην παραπάνω εικόνα βλέπουμε ένα κουίζ σχετικό με τις Θεομητορικές εορτές. Ένα ανάλογο μπορούμε να δημιουργήσουμε αποκλειστικά με την εορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου (ατομική εργασία, εκτιμώμενη διάρκεια 15 λεπτά).

2^ο Διδακτικό δίωρο: «Τα ονόματα της Παναγίας»

1. Θεωρία

Αφόρμηση για τη συγκεκριμένη ενότητα αποτελεί η ερώτηση που τίθεται στα παιδιά «Γνωρίζετε κάποιο ναό αφιερωμένο στην Παναγία;». Καταθέτουν τις προσωπικές τους εμπειρίες. Στις περισσότερες επαρχιακές πόλεις, εξάλλου, υπάρχουν ναοί αφιερωμένοι στη Θεοτόκο.

Προβολή βίντεο από τον βιντεοπροβολέα της τάξης με τα ονόματα της Παναγίας. Ζητείται από τους μαθητές-τριες να μετρήσουν τα ονόματα που δόθηκαν στην Παναγία και να επιλέξουν δύο τρία που θα τους κεντρίσουν το ενδιαφέρον. Τα παιδιά δείχνουν ιδιαίτερη προσοχή, όταν τους ανατεθεί η συγκεκριμένη εργασία. Το βίντεο αναφέρει περισσότερα από σαράντα ονόματα της Παναγίας και προβάλλει τις αντίστοιχες εικόνες. Ίσως χρειαστεί να ακούσουν το βίντεο δύο φορές (ατομική εργασία, εκτιμώμενη διάρκεια: 20 λεπτά).

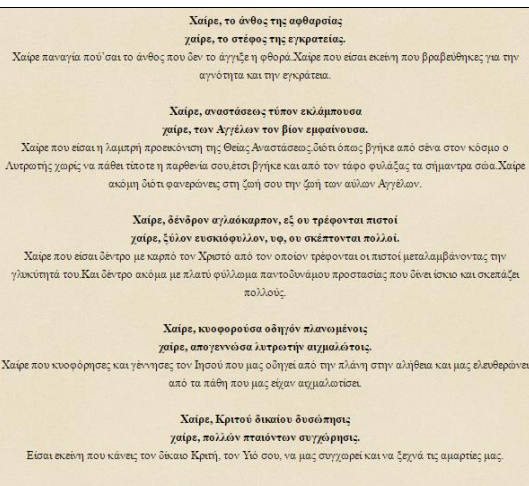

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

(Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=RncjnlmriZs>, Ανακτήθηκε: 11/12/2016)

Δίνεται (στον Η/Υ) ένα απόσπασμα από το κείμενο των χαιρετισμών (πρωτότυπο και μετάφραση) και καλούνται να επισημάνουν τα επίθετα που αποδίδονται στην Παναγία (ατομική εργασία). Ακολουθεί συζήτηση σχετικά με τα ονόματα και τα επίθετα που έχουν επισημάνει οι μαθητές-τριες και την ιδιαίτερη θέση που κατέχει στην ορθόδοξη λατρεία.

Τεχνική: « Σκέψου- Συζήτησε-Μοιράσου (TPS) » (εκτιμώμενη διάρκεια: 25 λεπτά).

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

(Πηγή: http://kixem.blogspot.gr/2012/02/blog-post_27.html, Ανακτήθηκε: 11/12/2016)

2. Δραστηριότητα

Τα παιδιά αναφέρουν τα ονόματα της Παναγίας που σημείωσαν και καταγράφονται στον πίνακα. Επισημαίνονται ορισμένα που φέρουν το όνομα της περιοχής όπου βρίσκεται ο αντίστοιχος ναός, Παναγία Σουμελά, στη Βέροια και την Τραπεζούντα, Εκατονταπυλιανή Πάρου, Εικοσιφοίνισσας, Παναγία φιδούσα Κεφαλληνίας, Παναγία Χαλκίων, Παναγία η Αθηνιώτισσα, η Βουρλιώτισσα, κτλ.

Αναζήτηση στο GoogleEarth των περιοχών όπου βρίσκονται ναοί αφιερωμένοι στην Παναγία (ομαδική εργασία, εκτιμώμενη διάρκεια: 30 λεπτά).

3. Αξιολόγηση

Δίνεται φύλλο αξιολόγησης σε ψηφιακή μορφή στο οποίο περιέχονται ερωτήσεις αντιστοίχισης ονομάτων της Παναγίας και περιοχών όπου βρίσκονται οι αντίστοιχοι ναοί (ατομική εργασία, εκτιμώμενη διάρκεια: 15 λεπτά).

8. Φύλλο Εργασίας
(Αξιολόγηση της δεύτερης ώρας διδασκαλίας)

ΟΝΟΜΑ ΜΑΘΗΤΗ - ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ:

A) Αναζήτησε ονόματα της Παναγίας στην παρακάτω ιστοσελίδα και καταγράψε τα στα πλαίσια: <https://www.youtube.com/watch?v=RncjnlmriZs>

B) Αντιστοίχισε τους μερικούς ναούς που είναι αφιερωμένοι στην Παναγία και τον τόπο που βρίσκονται:

Φιδούσα	•	Θεσσαλονίκη
Τραπεζούντα	•	Λίβος
Εκατονταπυλιανή	•	Ρόδος
Χαλκίων	•	Αθήνα
Καπαναρεία	•	Βέροια
Βλαχερνών	•	Κωνσταντινούπολη
Σουμελά	•	Πάρος
Καβουριάνα	•	Άγιο Όρος
Τσαμίκια	•	Κορσικόν

Προστίει απαντήσεις:/20

Παρατηρηθείσα αξιολόγηση:

3^ο Διδακτικό δίωρο: «Ύμνοι και ποιήματα αφιερωμένα στην Παναγία»

1. Θεωρία

Αφόρμηση για τη συγκεκριμένη ενότητα αποτελεί το όνομα μιας μαθήτριας του τμήματος Υπερμαχία (Μάχη) που γιορτάζει στις 15 Αυγούστου, όπως δήλωσε κατά την πρώτη διδασκαλία αυτής της ενότητας.

Οι μαθητές-τριες ακούν τον Ακάθιστο Ύμνο και διαβάζουν την ιστορία του (<http://www.saint.gr/189/saint.aspx>). Κατανοούν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες γράφτηκε και το επίθετο «Ακάθιστος» που τον χαρακτηρίζει.

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ

(Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=Cg9wYkKzVsl>
Ανακτήθηκε: 11/12/2016)

Στη συνέχεια ακούν τραγούδια που έχουν αφιερωθεί στην Παναγία.

1. Ν. Γκάτσος / Μ. Χατζιδάκις: Μια Παναγιά

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=WRFq6HsLJ8E>, Ανακτήθηκε: 11/12/2016.

2. Κ. Βάρναλης: Οι πόντοι της Παναγιάς

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=mHrs690JRaI>, Ανακτήθηκε: 11/12/2016.

Εκτιμώμενη διάρκεια δραστηριότητας: 30 λεπτά.

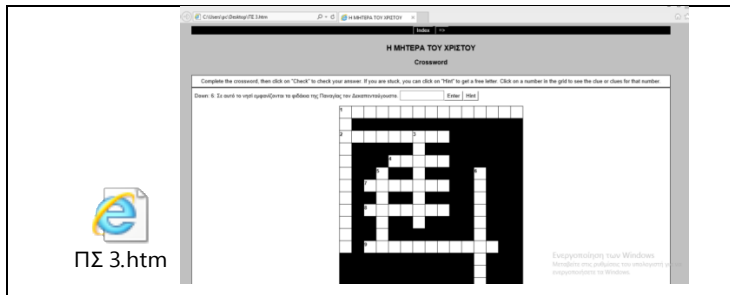
2. Δραστηριότητα

Οι μαθητές-τριες καλούνται με το λογισμικό Kindspiration να γράψουν ένα δικό τους ποίημα αφιερωμένο στη Θεοτόκο. Μπορούν να εισαγάγουν εικόνα της Παναγίας από το διαδίκτυο (ατομική εργασία, εκτιμώμενη διάρκεια 45 λεπτά).

Τα έργα των μαθητών-τριών θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του σχολείου (χρήση του λογισμικού youblisher). Η προβολή των μαθητικών εργασιών στις σχολικές αναρτήσεις δίνει κίνητρο στους μαθητές να συμμετέχουν ενεργά και να καταβάλλουν τη μέγιστη δυνατή προσπάθεια.

3. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται με ένα σταυρόλεξο που δημιουργήσαμε με την εφαρμογή JCross του λογισμικού HotPotatoes. Στην παρακάτω εικόνα οι μαθητές –τριες καλούνται να συμπληρώσουν το 6 κάθετα «Σε αυτό το νησί εμφανίζονται τα φιδάκια της Παναγίας τον Δεκαπενταύγουστο» (ατομική εργασία, εκτιμώμενη διάρκεια: 15 λεπτά).

ΠΣ 3.htm

Συμπεράσματα - Μελλοντικές προτάσεις

Η χρήση των Νέων Τεχνολογιών στη διδακτική όλων των γνωστικών αντικειμένων στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση έχει θεσμοθετηθεί τα τελευταία χρόνια, γεγονός που κρίθηκε αναπόφευκτο εξαιτίας της ραγδαίας εισβολής της ψηφιακής τεχνολογίας και ενημέρωσης σε όλους τους τομείς της ζωής μας. Ένας άλλος τομέας όμως της τεχνολογίας-τεχνογνωσίας, αυτός των Πληροφοριακών Συστημάτων, που εφαρμόζεται ευρύτατα στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, παραμένει σχεδόν άγνωστος στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση της χώρας μας, με ελάχιστες εφαρμογές στον χώρο της οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής μονάδας.

Η εισαγωγή των Πληροφοριακών Συστημάτων στο σχολείο θα το ωφελήσει πολύπλευρα. Η σχολική επίδοση των μαθητών θα βελτιωθεί, καθώς ο ψηφιακός κόσμος των Η/Υ είναι ιδιαίτερα προσφιλής και αγαπητός σε αυτούς. Το έργο των εκπαιδευτικών, παρά το γεγονός ότι απαιτείται επιπλέον εξειδίκευση, θα διευκολυνθεί και θα γίνει αποδοτικότερο. Γονείς θα συμμετέχουν στα σχολικά πράγματα και θα έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν καθημερινά την πρόοδο των παιδιών τους. Ακόμη και η τοπική κοινωνία μπορεί να έχει πρόσβαση στη σχολική ιστοσελίδα και έτσι αυτή να αποτελέσει έναν καθημερινό διάλογο επικοινωνίας με τους πολίτες-γονείς των παιδιών. Στο έργο αυτό μπορούν να συνδράμουν οι ειδικότητες της Πληροφορικής που, σύμφωνα με το Νέο Ωρολόγιο Πρόγραμμα, διδάσκουν σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού Σχολείου.

Οι μαθητές, όντας εξοικειωμένοι με τη χρήση της τεχνολογίας σε ορισμένες περιπτώσεις σε μεγαλύτερο βαθμό από τους εκπαιδευτικούς, θα υιοθετήσουν έτσι έναν άλλον τρόπο που θα αντιμετωπίζουν το σχολείο. Ένα σχολείο «ψηφιακό» θα αποδειχθεί αποτελεσματικότερο και αποδοτικότερο από αυτό που ακολουθεί τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας και επικοινωνίας. Εξάλλου, η εκπαίδευση οφείλει να συμβαδίζει με τις σύγχρονες εξελίξεις και να καρπωθεί τα πλεονεκτήματα της ραγδαίας ανάπτυξης που παρατηρείται σε όλους τους τομείς της πληροφορικής. Απαιτείται, επομένως, η διαρκής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων σε ενδοσχολικό ή εξωσχολικό επίπεδο όχι μόνο όσον αφορά τις εφαρμογές των ΤΠΕ, αλλά και στην εισαγωγή των Π.Σ στην εκπαιδευτική και διδακτική διαδικασία.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Αλμπανάκη, Ξ. (2013). *Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις του μαθήματος των θρησκευτικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με δημιουργική αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών*. Θεσσαλονίκη: Μπαρμπουνάκης.

Εφημερίδα της Κυβέρνησης, αριθμός Φύλλου 2920 (σσ. 30859-30897).

Κογκούλης, Ι. (2003). *Διδακτική των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Μητροπούλου-Μούρκα, Β. (2008). *Νέες Τεχνολογίες και Θρησκευτική Αγωγή*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

ΠΣΤΠΕ. (2011). *Πρόγραμμα Σπουδών για τις ΤΠΕ στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*. Ανακτήθηκε στις 4 Νοεμβρίου, 2016, από http://ecourse.uoi.gr/pluginfile.php/98624/mod_resource/content/1/ProgrammaSpoudwnTPEdimotiko.pdf.

Σταχτέας, Χ. (2009). *Εισαγωγή στην Αξιοποίηση της πληροφορικής και της Επιχειρησιακής Έρευνας στη Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Νέες Τεχνολογίες.

ΥΠΠΕΘ. (2016). *Ωρολόγιο Πρόγραμμα στα Ενιαίου Τύπου Δημοτικά Σχολεία*. (Αρ. Πρωτ. Φ.12/657/70691/Δ1/26-04-2016/ΥΠΠΕΘ).

ΦΕΚ Αριθμ. 143575/Δ2 / 13 Σεπτεμβρίου 2016. Ανακτήθηκε στις 12 Νοεμβρίου, 2016 από: http://www.iep.edu.gr/images/%CE%B8%CF%81%CE%B7%CF%83%CE%BA%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%AF%CE%B1-%CE%95%CE%B3%CE%BA%CF%8D%CE%BA%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CE%B9/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%92_2920_13.09.2016.p

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Fu, J. S. (2013). ICT in Education: A Critical Literature Review and its Implications, *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology (IJEDICT)*. 2013. Vol. 9, Issue 1, pp.112-125. Στη Διδακτορική Διατριβή: Λεόντης, Α. (2015). *Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης (Κ.Σ.Ε.) και στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Εκπαίδευσης (Πα.Κ.Ε.) στην αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική και διδακτική διαδικασία*. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Laudon, K.C. and Laudon, J.P. (2014). *Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης* (11^η αμερικανική έκδοση). Επιστημ.επιμ. Μάνθου, Β.Κλειδάριθμος.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Thinglink. *Engage students with interactive images and videos*.

Ανακτήθηκε 14 Νοεμβρίου, 2016, από <https://www.thinglink.com/edu>

GoogleEarth Έκδοση 7.1.7.2606. Ανακτήθηκε 14 Νοεμβρίου, 2016, από <http://google-earth.el.downloadastro.com/>

Πλατφόρμα Τηλεκπαίδευσης, *Open eclass*. Ανακτήθηκε 14 Νοεμβρίου, 2016, από

<https://eclass.gunet.gr/modules/document/file.php/TELEGU255/.../kids%20inspiration.ppt>

Σαλονικίδης, Γ. *Εκπαιδευτικό Λογισμικό "Hotpotatoes 6.2"*. Ανακτήθηκε 14 Νοεμβρίου, 2016, από <http://users.sch.gr/salnk/didaskalia/Hotpotatoes.htm>.

Google Classroom, Ανακτήθηκε 14 Νοεμβρίου, 2016, από

<https://support.google.com/edu/classroom/answer/6020279?hl=en>.

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΕΙΚΟΝΑ 1.: Ανακτήθηκε 11 Δεκεμβρίου, 2016 από <https://www.youtube.com/watch?v=QDpmcHa1OWc>.

ΕΙΚΟΝΑ 2.: Ανακτήθηκε 11 Δεκεμβρίου, 2016 από <http://primaryschool-teacher.blogspot.gr/search?updated-max=2016-10-31T00%3A00%3A00%2B08%3A00&max-results=10>.

ΕΙΚΟΝΑ 3.: Ανακτήθηκε 11 Δεκεμβρίου, 2016 από <https://www.youtube.com/watch?v=RncjnlmriZs>.

ΕΙΚΟΝΑ 4.: Ανακτήθηκε 11 Δεκεμβρίου, 2016 από http://kixem.blogspot.gr/2012/02/blog-post_27.html.

ΕΙΚΟΝΑ 5.: Ανακτήθηκε 11 Δεκεμβρίου, 2016 από <https://www.youtube.com/watch?v=Cg9wYkKzVsl>.